

Pateikiamas bibliografinių sąrašų „Lietuvos parlamentinė sistema / parlamentarizmas“, spausdintų „Parlamento studijų“ 4 (2005), 6 (2006), 10, 11 (2011), 12, 13 (2012), 14, 15 (2013), 16 ir 17 (2014), 18 ir 19 (2015) numeriuose, tęsinys. Šiame sąrašė pristatomos išleistos knygos ir publikuoti straipsniai iš mokslinių darbų, periodinių leidinių, Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje gauti 2015 m. rugsėjo – 2016 m. vasario mėn.

Knygos

Bernatonis, Juozas. Socialdemokratija: žvalgantys naujų kelių : straipsniai, kalbos, interviu nesenstančia tema / Juozas Bernatonis. – Vilnius : Gairės, 2015 (Vilnius : Spauda). - 206, [1] p., [8] iliustr. lap. - Pavardžių r-klė: p. 202–203.

Knygą sudaro trys dalys, surinkti Juozo Bernatonio straipsniai, kalbos ir interviu Lietuvos valstybės atkūrimo, socialinės ir politinės visuomenės plėtros, socialdemokratijos raidos, Lietuvos demokratinės darbo partijos ir Lietuvos socialdemokratų partijos susijungimo temomis. Knygoje per socialdemokratinę prizmę siūloma pažvelgti į naujausius Lietuvos politikos istorijos įvykius. Autorius apžvelgia politinius procesus, kelia klausimą apie iššūkius, su kuriais susiduria socialdemokratai, ir aptaria tolesnes socialdemokratijos raidos perspektyvas.

Birutė Nedzinskienė / sudarytojai Virgilijus Juozas Čepaitis, Virgilijus Kačinskas, Bronislovas Kuzmickas, Leonas Milčius, Zigmas Vaišvila, Birutė Valionytė. - Vilnius : Valstybės žinios, 2015 (Vilnius : Spauda). - 241, [1] p. : iliustr., faks., portr. - (Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai / Signatarų klubo redaktorių kolegija: Virgilijus Juozas Čepaitis ... [et al.]). - Turinyje prisiminimų aut.: Jaroslavas Banevičius, Julius Beinortas, Liudas Bumbulis, Birutė Burauskaitė, Audrius Butkevičius, Algė Gylienė, Irena Janavičienė, Vidmantė Jasukaitytė, Vituolis Joneliūnas, Vytautas Landsbergis, Petras Marmokas, Nikolajus Me-

dvedevas, Ugnė Nedzinskaitė, Algimantas Norvilas, Romualdas Ozolas, Algirdas Patackas. - B. Nedzinskienės bibliografija: p. 225-241. - Bibliogr. išnašose. - Asmenvardžių r-klė: p. 219-224.

Straipsnių rinkinyje atspindima Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatės, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės Birutės Nedzinskienės (1955–1994) gyvenimas ir veikla Lietuvos Atgimimo metu, kuriame ji aktyviai dalyvavo. Aptariama jos veikla tremtinių klube, Kauno Sąjūdyje ir Aukščiausiojoje Taryboje. Tai yra knyga iš serijos „Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai“, skirtos išėjusiems į amžinybę Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarams atminti.

Lietuvos Statutas ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bajoriškoji visuomenė : straipsnių rinkinys / Vilniaus universitetas, Istorijos fakultetas, Senovės ir vidurinių amžių istorijos katedra ; sudarė Irena Valikonytė ir Lirija Steponavičienė ; [redaktorių kolegija: vyriausiasis redaktorius Alfredas Bumblauskas ... [et al.]. - Vilnius : Vilniaus universitetas : Vilniaus universiteto leidykla, 2015 (Vilnius : Baltijos kopija). - 299, [3] p., VI iliustr. p. - (Lietuvos istorijos studijos, ISSN 1822-4016 ; t. 12). - Aut.: Tomas Čelkis, Sławomir Godek, Łukasz Gołaszewski, Edvardas Gudavičius, Jūratė Kiaupienė, Adam Moniuszko, Rimvydas Petrauskas, Andrej Ryčkov, Eugenijus Saviščevas, Adam Stankevič, Jurgita Šiaučiūnaitė-Verbickienė, Irena Valikonytė, Andrzej B. Zakrzewski, Дмитрий Ващук, Василий Воронин, Олег Дзярнович, Владимир Полищук. - Str. liet., lenk., rus.; santr. liet., angl., lenk., vok. - Bibliogr. išnašose. - Asmenvardžių r-klė: p. 287-299.

Straipsnių rinkinyje, parengtame pagal 2013 m. lapkričio 7-8 dienomis Vilniaus universitete vykusioje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje, skirtoje 1588 m. Trečiojo Lietuvos Statuto priėmimo 425 metų sukakčiai, perskaitytus pranešimus, Lietuvos ir užsienio istorikai analizuoja ne tiek Statuto turinį, kiek teisės formavimo ir funkcionavimo bei kodifikavimo tradicijos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje problemas, teisės vaidmenį įvairiose bajoriškosios visuomenės gyvenimo srityse, taip pat santykiuose su Lenkijos Karalyste ir Abiejų Tautų Respublikos epochoje.

Krikščionys demokratai Lietuvoje, 1989–2015 / [sudarytoja ir apžvalgiųjų tekstų autorė Audronė Viktorija Škiudaitė]. - Vilnius : [Baltijos kopija], 2015 (Vilnius : Baltijos kopija). - 1200 p. : iliustr., faks., portr. - Turinyje aut.: Viktoras Alekna, Julius Beinortas, Kazys Bobelis, Vytautas Bogušis, Tadas Bruzgulis, Virginija Dranginienė, Petras Giniotas, Petras Gražulis, Julius Gvergzdys, Gintautas Jakimavičius, Vytautas Janonis, Laurynas Kasčiūnas, Algis Kašėta, Povilas Katilius, Raimundas Kavaliauskas, Gailė Kemeklienė, Egidijus Klumbys, Kastytis Kovas, Kazimieras Kryževičius, Andrius Kubilius, Loreta Kudarienė, Ina Kunavičiūtė, Kazimieras Kuzminskas, Žilvinas Leleiva, Mindaugas Lingė, Petras Luomanas, Česlovas Masaitis, Juozas Meškauskas, Petras Miškinis, Feliksas Palubinskas, Žygimantas Pavilionis, Pranas Povilaitis, Arimantas Juvencijus Raškinis, Algirdas Reipas, Vytautas Rutkauskas, Vitalijus Satkevičius, Algirdas Saudargas, Paulius Saudargas, Česlovas Vytautas Stankevičius, Vincas Staševičius, Gerimantas Statinis, Darius Staugaitis, Valentinas Stundys, Algirdas Šakalys, Povilas Šilas, Albertas Šimėnas, Jonas Šimėnas, Sigitas Tamkevičius, Greta Toločkaitė, Paulius Uleckas, Vytautas Umbrasas, Justinas Urbanavičius, Ignacas Uždavinyš, Egidijus Vareikis, Artūras Vazbys, Ignas Vėgelė, Darius Vilimas, Irena Vitkauskienė, Jonas Volungevičius, Zigmas Zinkevičius, Gytis Žakevičius, Leonas Želvys, Donatas Žiugžda. - Pavardžių r-klė: p. 1184-1199.

Knygoje pateikiami Lietuvos krikščionių partijos, atsikūrusios 1989 m. vasario 16-ąją, dokumentai, ataskaitinių konferencijų medžiaga, veiklos tarp konferencijų apžvalga, partijos veikėjų tekstai (straipsniai, kalbos, komentarai), reiškiantys partijos poziciją įvairiais klausimais, asmenybių portretai. Medžiaga dėstoma chronologine seka – pradedant atkuriamojo laikotarpio įvykių apžvalga ir baigiant partijos Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai veikla bendrijoje „Lietuvos krikščionys demokratai“. Knyga skiriama besidomintiems Lietuvos partijų istorija.

Petraitytė, Astrida. Liudvikas Simutis / Astrida Petraitytė. - Vilnius : Valstybės žinios, 2015 (Vilnius : Spauda). -198, [1] p. : iliustr., faks., portr. - (Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai / Signatarų klubo redaktorių kolegija: Virgilijus Juozas Čepaitis ... [et al.]). - Virš.

aut. nenurodyta. - Turinyje aut.: Virgilijus Čepaitis. - Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Liudviko Simučio bibliografija: p. 173-198. - Bibliogr. išnašose. - Asmenvardžių r-klė: p. 159-171.

Knygoje atskleidžiamas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputato, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Liudviko Simučio (1935-2014) gyvenimas ir veikla. Tai yra knyga iš serijos „Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai“, skirtos išėjusiems į amžinybę Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarams atminti.

Česlav Okinčic : advokatas, signataras, ambasadorius : atvirai apie Lietuvos laisvę : [biografinė apybraiža] / Witold Bereś ; bendradarbiavo: Jacek Jan Komar ; iš lenkų kalbos vertė Algis Kalėda. - Vilnius : Vaga, 2015 (Vilnius : „Lietuvos ryto“ sp.). - 394, [61] p. : iliustr., faks., portr. - Orig. antr.: Okinczyc – wileński autorytet. - Bibliogr.: p. 377-380. - Geografinių pavadinimų ir tautybių bei pavardžių r-klės: p. 383-395.

Straipsniai

Ambrasaitė, Monika. Naujoji Lietuvos lobizmo reglamentavimo ekstrateisinė koncepcija: pokyčiai ir gairės ateičiai / Monika Ambrasaitė // Politologija. - ISSN 1392-1681. - 2015, Nr. 4(80). - p. 3-29.

Straipsnyje analizuojama 2015 m. Lobistinės veiklos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto ekstrateisinė koncepcija, įvertinant ją lobizmo teorijos ir lobistinių procesų realybės Lietuvoje požiūriu. Nagrinėjama, kaip šiame projekte atskleisti svarbiausi lobizmo sampratos elementai – reiškinių branduolys, subjektai, taikinyi ir metodai. Pastaruoju aspektu vertinamas įstatymo projekto kokybinis pokytis, palyginti su galiojančia Lobistinės veiklos įstatymo redakcija, pateikiamos projekto tobulinimo rekomendacijos.

Lietuvos Respublikos Seimo prioritetinių teisės aktų darbotvarkės kaita 2005-2015 metais. - Lent., diagr. - Aut.: Vytautas Peciuikonis, Jonas Antanavičius, Miglė Drublionytė, Dovilė Grigaliūnaitė, Anastazija Markevičiūtė, Vitalis Nakrošis // Politologija. - ISSN 1392-1681. - 2015, Nr. 4(80). - p. 97-148.

Sistemingi, ilgąjį laikotarpį apimantys viešosios politikos darbotvarkės tyrimai šį dešimtmetį sulaukia vis daugiau tyrėjų dėmesio. Nors šios viešosios politikos studijų krypties populiarumas užsienyje didėja, Lietuvoje susidomėjimas viešosios politikos darbotvarkės kaita išlieka mažas. Šiame tyrime siekiama užpildyti su užsienio valstybių studijomis lyginamų Lietuvos viešosios politikos darbotvarkės tyrimų trūkumą, analizuojant Seimo prioritetinių teisės aktų darbotvarkės kaitą 2005–2015 metais. Tyrimo teorinis pagrindas sudarytas tiek iš klasikinių teorinių (inkrementalizmas), tiek iš naujesių teorinių požiūrių (pertraukiamos pusiausvyros teorija). Straipsnyje tikrinamos šešios hipotezės, iš kurių trys prognozuoja bendras Seimo prioritetinių klausimų darbotvarkės sisteminės kaitos tendencijas, o likusios aiškina konkrečius šios darbotvarkės kaitos turinio niuansus. Siekdami atsakyti į tyrime iškeltus klausimus, straipsnio autoriai sudarė ir analizavo duomenų rinkinį, apimančią 19 Seimo sesijų ir 2 923 prioritetinius teisės aktų projektus. Seimo prioritetinių darbotvarkės klausimų analizės rezultatai rodo gana nepastovią ir padriką viešosios politikos darbotvarkės padėtį Lietuvoje, kurią lemia įvairūs vidaus ir išorės veiksniai. Atsižvelgiant į didelę ir vis didėjančią Seimo darbotvarkės perkrovą, tai mažina galimybes priimti kokybiškus teisės aktus ir efektyviai išspręsti viešosios politikos klausimus.

Maksimaitis, Mindaugas. Politinio atstovavimo problema Lietuvos (Valstybės) Taryboje (1917–1920) / Mindaugas Maksimaitis. - Santr. angl. - Bibliogr. išnašose // Parlamento studijos. - ISSN 1648-9896. - [Nr.] 18 (2015), p. 14–37.

Straipsnyje atskleidžiami veiksniai, dėl kurių Lietuvos (Valstybės) Taryba, sudėtingomis politinėmis aplinkybėmis 1918 m. paskelbusi Lietuvos nepriklausomybę ir laikinajame konstituciniame akte įtvirtinusi valstybingumo pagrindus, nelaukta greitai tolesnį valstybės atkūrimo darbą užleido vyriausybei. Mažėjantį Tarybos vaidmenį lėmė politinio jos reprezentatyvumo, sykiu ir visuomenės pasitikėjimo, smukimas. Ieškoma reprezentatyvumo smukimo priežasčių, aptariama istorinė jo raida ir pasekmės.

Mažylis, Liudas. Tiesioginiai merų rinkimai Lietuvoje: užtrukę debatai ir šviežia patirtis / Liudas Mažylis, Vaida Leščauskaitė. - Lent., schem. - Santr. angl. - Bibliogr.: 45 pavad. // Politikos mokslų almanachas. - ISSN 2029-0225. - [T.] 17 (2015), p. 33–56.

Remiantis naujojo institucionalizmo teorine prieiga, rekonstruojant politikos ir iš dalies žiniasklaidos diskursus, apžvelgiamos ir analizuojamos politinės diskusijos dėl tiesioginių mero rinkimų. Apimamas laikotarpis nuo idėjos užuomazgos 1993–1994 m. iki jos įgyvendinimo 2014 m., kai buvo priimti tiesioginius mero rinkimus reglamentuojantys įstatymai ir įvyko pirmieji rinkimai (2015). Pateikiama teisės aktų raidos ir faktinių rinkimų rezultatų analizė. Apžvelgiamos pirmosios patirtys ir numanomos implikacijos tolesnei savivaldos raidai.

Nefas, Mindaugas. Šauliškasis aspektas Lietuvos parlamentarizmo istorijoje: Steigiamojo Seimo atvejis / Mindaugas Nefas. - Santr. angl. - Bibliogr. išnašose // Parlamento studijos. - ISSN 1648-9896. - [Nr.] 19 (2015), p. 73–93.

Straipsnyje analizuojamas Lietuvos šaulių sąjungos veiksnys Steigiamojo Seimo darbe. Remiantis Steigiamojo Seimo narių biografiniu žodynu, Šaulių sąjungos Centro valdybos posėdžių ir Steigiamojo Seimo protokolais, istoriografinė medžiaga, nagrinėjama 1920–1922 metais Steigiamajame Seime dirbusių šios organizacijos narių veikla įtvirtinant įstatymišką Lietuvos šaulių sąjungos pagrindą. Ši sukarinta organizacija veiklą pradėjo vykstant kovoms dėl Lietuvos Nepriklausomybės ir tokiu būdu užsitarnavo Lietuvos valdžios pasitikėjimą. Pagal veiklos principus tai nebuvo analogų neturinti organizacija, tačiau jos veiklą reglamentavo įstatymai – tai Šaulių sąjungą teisiniu požiūriu padarė išskirtine organizacija. Šaulių palaikymas politiniu lygmeniu nebuvo vienodas. Steigiamasis Seimas reišė pasitikėjimą šia organizacija (pavyzdys – 1921 m. priimtas Lietuvos šaulių sąjungos įstatymas), o Krašto apsaugos ministerija siekė visapusiškai kontroliuoti šaulius, panaikindama savarankiško valdymo galimybes. 1921 m. priimtas pirmasis Lietuvos šaulių sąjungos įstatymas buvo svarbus įrodymas, kad Lietuvos valdžia vertina organizacijos narių veiklą, be to, jis įtvirtino tik dalinę organizacijos priklausomybę nuo Krašto apsaugos ministerijos.

Svarauskas, Artūras. Reformų idėjos autoritarizmo laikotarpiu / Artūras Svarauskas. - Santr. angl. - Bibliogr. išnašose // Parlamento studijos. - ISSN 1648-9896. - [Nr.] 19 (2015), p. 33–57.

Straipsnyje rašoma, kas ir kodėl kritikavo parlamentinę 1920–1926 metų demokratiją Lietuvoje ir kaip buvo ketinama tobulinti Antano Smetonos autoritarinio valdymo sistemą. Analizuojama lietuvių politinio elito, visuomenės veikėjų ir inteligentijos pažiūrų dėl valstybės santvarkos evoliucija 4-ajame dešimtmetyje.

Pateikiami intelektualų, kultūros veikėjų – Mykolo Römerio, Stasio Šalkauskio, Levo Karsavino, Jono Šliūpo ir kitų – svarstymai dėl valstybės santvarkos tobulinimo. Aptariama korporacinės valstybės modelio samprata, pristatoma 1936 m. žurnale „Naujoji Romuva“ paskelbta ir plačias diskusijas išprovokavusi „organiškos valstybės“ programa.

Tamošaitis, Mindaugas. Seimo institucijos svarba lietuvių tautai XX a. / Mindaugas Tamošaitis. - Santr. angl. - Bibliogr. išnašose // Parlamento studijos. - ISSN 1648-9896. - [Nr.] 19 (2015), p. 16–32.

Straipsnyje, parengtame pagal pranešimą, skaitytą Lietuvos Steigiamojo Seimo 95-mečiui skirtoje konferencijoje, nagrinėjamas lietuvių tautos požiūris į Seimo instituciją nuo Didžiojo Vilniaus Seimo (1905) iki Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos (1990–1992). Analizuojant šį požiūrį XX a. pradžioje, Nepriklausomybės laikotarpiu (1918–1940), okupacijos metais ir tautinio atgimimo laikotarpiu, bandoma paaiškinti, kodėl skirtingais Lietuvos valstybingumo gyvavimo etapais Seimo institucijos vertinimas kito.

Sudarė Virgijia Beganskaitė